

VIDES KONSULTATĪVĀ PADOME

biedrība „Baltijas Vides forums”, nodibinājums „Latvijas Dabas fonds”, nodibinājums „Vides Izglītības fonds”, nodibinājums „Pasaules Dabas fonds”, biedrība „Latvijas Ornitoloģijas biedrība”, biedrība „Vides fakti”, nodibinājums „Ķemeru Nacionālā parka fonds”, biedrība „Vides aizsardzības klubs”, biedrība „Latvijas Makšķernieku asociācija”, biedrība „Latvijas ezeri”, biedrība „Zaļā brīvība”, biedrība „Ekodizaina kompetences centrs”, biedrība „Vides vārds”, biedrība „Latvijas Botāniķu biedrība”, biedrība „Cleantech Latvia”, biedrība „Latvijas Atkritumu saimniecības asociācija”, biedrība „Baltijas krasti”, biedrība „Zero Waste Latvija”, biedrība „Latvijas Vides pārvaldības asociācija”, nodibinājums “Teiču dabas fonds”.

Rīga, Peldu iela 26/28, LV-1494

31.07.2020.

Nr.1-12

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai
pasts@varam.gov.lv; ilze.donina@varam.gov.lv;

Par “Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2021.-2028.gadam” projektu

Vides konsultatīvā padome (VKP) ir iepazinusies ar “Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2021.-2028.gadam” (turpmāk – Plāns) projekta 8, 9. un 10. nodaļu un sniedz pirmos komentārus.

Plāns ir ļoti svarīgs valsts ilgtspējīgai attīstībai, tāpēc VKP pateicas par iespēju piedalīties tā apspriešanā un aicina arī turpmāk pēc iespējas agrāk iesaistīt sabiedrības un NVO pārstāvjus.

VKP konstatē, ka Plāna šībrīža redakcijā nodaļu *Atkritumu rašanās novēršanas valsts programma* un *Izlietotā iepakojuma rašanās novēršanas valsts programma*, saturs pēc būtības neatbilst to nosaukumiem. Minētās nodaļas velta pārlieku uzmanību atkritumu šķirošanai, un nevelta pietiekamu uzmanību atkritumu rašanās samazināšanai. VKP izpratnē, kā arī saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju, jau radītu atkritumu pārstrāde nevar tikt uzskatīta par atkritumu rašanās novēršanu vai izlietotā iepakojuma rašanās novēršanu. VKP uzskata, ka šīs nodaļas būtu pilnībā jāpārstrādā vai jārada no jauna. VKP vērš Ministrijas uzmanību atkritumu rašanās novēršanas jēdziena neatbilstošai teorētiskai un praktiskai izpratnei ne tikai Plānā, bet pat arī ministrijas izstrādātajos ārējos normatīvos aktos.

Iesakām attīstīt 8. nodaļā ievietoto Tabulu 8.2. *Šķēršļi patērētāju un ražotāju uzvedības maiņai atkritumu rašanās novēršanas veicināšanai*, atsevišķi nodalot ražotāju, tirgotāju un lietotāju šķēršļus.

Iesakām pārskatīt 8. nodaļā ievietoto 2. tabulu (papildus ieteikums - izmantot konsekventu tabulu numerāciju tekstā - 8. nodaļā ir atrodama Tabula 8.2., kā arī 2. Tabula), pievienojot indikatorus, kas atspoguļo noteiktu atkritumu veidu tipu rašanās daudzumu, nevis izmantot pārstrādes indikatorus vai vispārīgus atkritumu daudzuma indikatorus.

VKP izsaka šaubas par “Maksā, kad izmet” shēmu efektivitāti, aicinot tās vietā atbalstīt shēmas “Maksā, kad ražo”. Pārlietu augstas atkritumu nodošanas maksas veicina atkritumu atstāšanu tam neparedzētās vietās, it īpaši bīstamo atkritumu apsaimniekošanas gadījumā (šīferis u.c.).

10. nodaļā iesakām detalizētāk diferencēt dažādus iepakojuma veidus (vienreiz lietojamais, atkārtoti lietojamais) un materiālus, izcelt biežākos un problemātiskākos iepakojuma tipus, piemēram; kombinēto materiālu - kā kartona dzērienu iepakojumus, vai Latvijā nepārstrādātā polistirola iepakojumus, kā arī piedāvāt stratēģiju šādu iepakojumu izmantošanas samazināšanai (piem., izņemot no ražotāju atbildības sistēmām un apliekot ar paaugstinātu

Dabas resursu nodokli), tā vietā, lai runātu par plastmasu kā vienu materiālu. Turklāt, būtu jārunā ne tikai par iepakojuma materiālu, bet arī par tā izmantošanas veidiem.

Piemēram; iesakām izcelt ēdiena piegādes radīto iepakojumu, neatkarīgi no tā materiāla, kā atsevišķu kategoriju.

Iesakām pievērst uzmanību esošajām iepakojuma rašanās novēršanas iniciatīvām, piemēram, beziekājuma veikaliem, kas strādā ne tikai pie primārā iepakojuma novēršanas, bet arī attīsta jaunas loģistikas ķēdes sekundārā iepakojuma rašanās novēršanai.

Iesakām izvērtēt sasaisti un atsaukties arī uz citiem ES Direktīvas 2019/904 punktiem, ne tikai noteiktu iepakojuma tipu aizliegumiem.

Ar cieņu,

Vides konsultatīvās padomes priekšsēdētājs

Juris Jātnieks

Sagatavoja: jana.simanovska@gmail.com
mairita.luse@gmail.com

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU
ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU